BENELUX-GERECHTSHOF **COUR DE JUSTICE BENELUX**

A 91/5/7

ARRET DU 25 MARS 1993
dans l'affaire A 91/5

En cause :

S.N.C.B.

contre

BRAU et GENERALI BELGIUM

Langue de la procédure : le français

ARREST VAN 25 MAART 1993
in de zaak A 91/5

Inzake :

N.M.B.S.

tegen

BRAU en GENERALI BELGIUM

Procestaal : Frans

HET BENELUX-GERECHTSHOF

In de zaak A 91/5

1. Gezien het op 16 mei 1991 door het Hof van Beroep te Bergen, zitting houdende in correctionele zaken, gewezen arrest in de zaak van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (afgekort N.M.B.S.), gevestigd te Brussel, Leuvenseweg 17, tegen 1. Brau André, beklaagde, woonachtig te Jurbise, rue du Faux Bois 24, en 2. de naamloze vennootschap Generali Belgium, gevestigd te Brussel, Louizalaan 149, bij welk arrest, overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, aan dit Hof een vraag van uitleg van de artikelen 1, 6 en 9 van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, hierna genoemd de Gemeenschappelijke Bepalingen, wordt gesteld ;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

2. Overwegende dat de feiten zoals volgt uit het arrest aldus kunnen worden samengevat :

Op 11 april 1981 deed zich te Jurbise een verkeersongeval voor ; Michel Delbecque, statutair bediende van de N.M.B.S., die zich op weg naar zijn werk bevond, raakte gewond tijdens die aanrijding waarvoor de beklaagde André Brau als enige aansprakelijk werd gesteld ; de naamloze vennootschap Generali Belgium, verzekeraar van diens burgerrechtelijke aansprakelijkheid, is vrijwillig in het geding tussengekomen. De N.M.B.S. heeft zich burgerlijke partij tegen A. Brau en diens verzekeraar gesteld, teneinde de terugbetaling te verkrijgen van onder meer de overeenkomstig haar reglementen ter zake tijdens de perioden van tijdelijke arbeidsongeschiktheid aan haar beambte uitbetaalde lonen.

In zijn arrest van 16 mei 1991 heeft het Hof van Beroep te Bergen zich bevoegd verklaard om van die vordering kennis te nemen voor zover de N.M.B.S. deze op subrogatie in de rechten van het slachtoffer steunt, waarbij het hof oordeelt dat het in dat geval om een burgerlijke rechtsvordering gaat tot herstel van de door een misdrijf veroorzaakte schade, welke rechtsvordering krachtens de artikelen 3 en 4 van de (Belgische) wet van 17 april 1878 houdende de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, terzelfdertijd en voor dezelfde rechters als de strafvordering kan worden vervolgd ; het hof van beroep oordeelt dat de

subrogatie waarop de N.M.B.S. zich beroept tot het bedrag van de nettolonen beperkt is en zich noch tot de fiscale noch de sociale lasten uitstrekt.
Wat de sociale lasten betreft, merkt het hof van beroep op dat in artikel 82 van het op de N.M.B.S. toepasselijk Algemeen Reglement voor de arbeidsongevallen, de ongevallen op de weg naar of van het werk en de beroepsziekten is bepaald dat de N.M.B.S. "van de voor het ongeval aansprakelijke derden de terugbetaling (kan) vorderen van de door haar gestorte bijdragen voor sociale lasten" ; het hof van beroep leidt daaruit af "dat die bepaling de N.M.B.S. wel degelijk het eigen recht schijnt te verlenen, waarop zij zich met betrekking tot de sociale lasten (bovendien) beroept" ; het hof van beroep constateert dat de vordering van de N.M.B.S., voor zover deze op een eigen recht steunt en tegen de verzekeraar van de beklaagde is gericht, berust op de bewering dat de N.M.B.S. "een 'benadeelde' (is) in de zin van de artikelen 1, 6 en 9 van (de) (...) wet van 1 juli 1956" betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

Nadat is vastgesteld dat de in die artikelen van de Belgische wet van 1 juli 1956 neergelegde regels voor België, Luxemburg en Nederland gemeenschappelijke rechtsregels zijn en dat het middel mitsdien een vraag van uitleg doet rijzen van de artikelen 1, 6 en 9 van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, verzoekt het hof van beroep het Benelux-Gerechtshof over de volgende vraag van uitleg uitspraak te willen doen : "wanneer de N.M.B.S. voor een strafgerecht op grond van het eigen recht dat haar is toegekend door artikel 82, tweede lid, van het Algemeen Reglement voor de arbeidsongevallen, de ongevallen op de weg naar of van het werk en de beroepsziekten (Bundel 572, deel IV, blz. 2) de terugbetaling van de bijdragen voor sociale lasten, welke inherent zijn aan de aan haar bediende uitbetaalde vergoedingen gedurende de perioden van tijdelijke ongeschiktheid ten gevolge van een ongeval op de weg naar het werk, vordert van de aansprakelijke voor dat ongeval en van de verzekeraar van diens burgerrechtelijke aansprakelijkheid, is zij dan krachtens voornoemde artikelen 1 en 6 een benadeelde in de zin van evengenoemde artikelen 1, 6 en 9 ?".

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

3. Overwegende dat het Hof, overeenkomstig artikel 6, lid 5, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, aan de Ministers van Justitie van België, Nederland en Luxemburg een door de griffier gewaarmerkt afschrift van het arrest van het Hof van Beroep te Bergen heeft gezonden ;

4. dat, nu tegen voornoemd arrest inmiddels cassatieberoep was ingesteld, de eerste vice-president van het Hof op 23 juli 1991 besliste dat de termijn binnen welke memories en schriftelijke uiteenzettingen moesten worden ingediend, ambtshalve of op verzoek van een partij zou worden vastgesteld zodra daartoe aanleiding was ; dat het Hof van Cassatie van België op 23 oktober 1991 de afstand van het beroep heeft vastgesteld ;

5. dat, aangezien de raadsman van de N.M.B.S. op 7 mei 1992 zijn voornemen te kennen heeft gegeven een memorie in te dienen, het geding voor het Hof is hervat en de partijen in de gelegenheid zijn gesteld schriftelijke opmerkingen te maken over de aan het Hof voorgelegde vraag ; dat van die gelegenheid door de N.M.B.S. gebruik is gemaakt door indiening van een memorie door Mr. Ludovic De Gryse, advocaat bij het Hof van Cassatie ;

6. Overwegende dat de Eerste Advocaat-Generaal Janssens de Bisthoven op 9 november 1992 schriftelijk conclusie heeft genomen ;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

7. Overwegende dat volgens artikel 1 van de Gemeenschappelijke Bepalingen voor de toepassing van genoemde Bepalingen onder benadeelden worden verstaan : "zij die schade hebben geleden welke grond oplevert voor toepassing van deze wet, alsmede hun rechtverkrijgenden" ;

8. Overwegende dat de Gemeenschappelijke Toelichting op artikel 1 van de Gemeenschappelijke Bepalingen verduidelijkt dat onder benadeelde wordt verstaan een ieder die schade heeft geleden welke grond oplevert voor toepassing van deze wet, van welke aard die schade ook is, onverschillig of het schade aan personen of goederen betreft, en voorts dat niet alleen eronder valt de persoon die rechtstreeks letsel heeft opgelopen bij het ongeval, doch een ieder die krachtens de toepasselijke wet hetzij uit eigen hoofde, hetzij uit hoofde van zijn betrekking tot het slachtoffer, beroep kan doen op een recht ;

9. Overwegende dat uit de toelichting op artikel 1 van de Gemeenschappelijke Bepalingen blijkt dat er grond is voor toepassing van die

bepalingen indien de schade door een motorrijtuig is veroorzaakt, ter zake waarvan de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekerde bestaat, zoals die aansprakelijkheid voortvloeit uit de toepasselijke wet ;

10. Overwegende dat in de geciteerde passage van de Gemeenschappelijke Toelichting aan het begrip "de toepasselijke wet" dezelfde betekenis toekomt als in artikel 3, paragraaf 3, dat wil, blijkens de op deze bepaling gegeven toelichting, zeggen : het nationale recht dat ingevolge de regels van internationaal privaatrecht van het forum toepasselijk is op de aansprakelijkheid voor de schadelijke gevolgen van een door een motorrijtuig veroorzaakt ongeval ; dat in dit verband opmerking verdient dat het internationaal privaatrecht in de drie Benelux-Staten gelijkvormig is sedert zij alle het op 4 mei 1971 te 's-Gravenhage gesloten Verdrag inzake de wet welke van toepassing is op verkeersongevallen op de weg hebben geratificeerd ;

11. Overwegende voorts dat uit de geciteerde passage van de Gemeenschappelijke Toelichting op artikel 1 van de Gemeenschappelijke Bepalingen blijkt dat de verdragsluitende staten het begrip "benadeelde" ruim wilden zien verstaan : ruim niet alleen wat betreft de aard van de schade, maar ook wat betreft de kring van gerechtigden ;

12. dat voor wat dit laatste aangaat, naast de personen die bij een verkeersongeval rechtstreeks letsel hebben opgelopen en dientengevolge schade hebben geleden, mede in aanmerking komt : "een ieder" die krachtens het toepasselijke nationale recht "hetzij uit eigen hoofde, hetzij uit hoofde van zijn betrekking tot het slachtoffer, beroep kan doen op een recht", hetgeen wil zeggen de persoon die recht kan doen gelden op vergoeding van de door hem ten gevolge van het ongeval geleden schade van welke aard ook jegens degene, die voor de gevolgen van het ongeval aansprakelijk is ;

13. Overwegende dat uit het voorgaande volgt dat het antwoord op de vraag van het Hof van Beroep te Bergen niet kan worden gegeven door het Benelux-Gerechtshof, maar moet worden gegeven door de nationale rechter die daartoe aan de hand van de regels van internationaal privaatrecht van het forum moet beslissen welk nationaal recht toepasselijk is op de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor de door het motorrijtuig veroorzaakte schade, en vervolgens heeft na te gaan of ingevolge het aldus gevonden nationale recht de N.M.B.S. jegens degene die volgens dat recht burgerrechtelijke aansprakelijkheid heeft voor die schade, uit eigen hoofde of uit hoofde van haar betrekking tot het slachtoffer aanspraak heeft op terugbetaling van de in de vraag bedoelde sociale lasten ;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

14. Overwegende dat het Hof, volgens artikel 13 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof de kosten moet vaststellen, welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen ;

15. dat op de behandeling voor het Hof geen kosten zijn gevallen ;

16. Gelet op de conclusie van de Eerste Advocaat-Generaal Janssens de Bisthoven ;

17. Uitspraak doende op de door het Hof van Beroep te Bergen bij arrest van 16 mei 1991 gestelde vraag ;

VERKLAART VOOR RECHT :

18. De vraag of de N.M.B.S., wanneer deze het eigen recht uitoefent, dat haar is toegekend in artikel 82, tweede lid, van het Algemeen Reglement voor de arbeidsongevallen, de ongevallen op de weg naar of van het werk en de beroepsziekten, benadeelde is in de zin van de artikelen 1, 6 en 9 van de Gemeenschappelijke Bepalingen, moet worden beantwoord volgens de nationale wet die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor de door het motorrijtuig veroorzaakte schade beheerst.

Aldus gewezen door de heren F. Hess, eerste vice-president, H.L.J. Roelvink, P. Kayser, R. Everling, P. Marchal, J. De Peuter, rechters, F.H.J. Mijnssen, J.L.M. Urlings et Y. Rappe, plaatsvervangende rechters,

en uitgesproken ter openbare zitting te Brussel op 25 maart 1993 door de heer Y. Rappe, voornoemd, in aanwezigheid van de heer G. D'Hoore, plaatsvervangend advocaat-generaal, en de heer C. Dejonge, waarnemend hoofdgriffier.